

Öğrencilerin Menstruasyon Dönemindeki Kültürel Davranış ve Uygulamaları

Cultural Behaviors and Practices of Students During Menstruation

Tuğçe SAKAR*, **Hava ÖZKAN****, **Merve Nur SARAÇ*****, **Kader ATABEY*****, **Melahat NAZBAK*****

*Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü Araştırma Görevlisi, Erzurum

**Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü Araştırma Görevlisi, Yrd. Doç. Dr., Erzurum

*** Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik Bölümü Öğrencisi, Erzurum

İLETİŞİM

Tuğçe SAKAR

Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik Bölümü 25240 Erzurum/Türkiye

e-posta: tugcesakar@hotmail.com

ÖZET

Amaç: Bu araştırma ebelik bölümünde eğitim gören öğrencilerin menstruasyona yönelik kültürel davranış ve uygulamalarını belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipte olan bu araştırmanın örneklemini, Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi ebelik bölümünde 2014-2015 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören 244 öğrenciden araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 240 (%98) öğrenci oluşturmuştur.

Çalışmanın verileri, araştırmacılar tarafından literatür bilgilerine dayanarak hazırlanan anket formu aracılığı ile yüz yüze toplanmıştır. Verilerin analizinde; yüzdeler kullanılmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin %59,6'sı (s=143) 17-20 yaş aralığında, yaş ortalaması ise $20,33 \pm 1,65$ olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin %38,8'inin birinci sınıf (s=93), %25,4'ünün ikinci sınıf (s=61), %18,3'ünün üçüncü sınıf (s=44), %17,5'inin dördüncü sınıf (s=42) olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin %54,2'sinin (s=130) anne eğitim durumu ilköğretim, %50,8'inin (s=122) baba eğitim durumu ilköğretim, %86,7'sinin (s= 208) annesi çalışmıyor, %70,8'inin (s=170) ise babası çalışmaktadır.

Öğrencilerin menarş yaş ortalaması $13,49 \pm 1,10$ 'dur. Öğrencilerin %51,7'sinin (s=124) menarş yaşının 11-13 yaş aralığında olduğu, %56,7'sinin (s=136) menstruasyon gününü adet olarak tanımladığı, %33,3'ünün (s=80) ise menstruasyon gününü üçlü seçenekte (regl, adet, hasta) ifade ettiği belirlenmiştir. Öğrencilerin %94,6'sı (s=227) menstruasyon döneminde yapılması uygun olmayan davranış olarak tırnak/saç kesme, kıl/tüy alma, hac/umre ibadetleri yapmayı, %81,7'si (s=196) ise bu dönemde Kur'an okunmaması gerektiğini ifade etmiştir. Öğrencilerin

ABSTRACT

Objective: This study was conducted to determine the cultural behaviors and practices of students, receiving education in the department of midwifery, regarding menstruation.

Method: The sample group of this descriptive study consisted of 240 (%98) students who voluntarily participated in the study among 244 students receiving education at Atatürk University Faculty of Health Sciences Department of Midwifery in the academic year of 2014-2015.

The data of the study were collected by using the questionnaire by means of face that was prepared by the researchers based on the literature knowledge. Percentage distributions were used to analyze the data.

Results: It was determined that 59,6% (n=143) of the students were in the age group of 17-20 years, mean age was $20,33 \pm 1,65$. It was determined that 38,8% (n=93) of the students were first-year, 25,4% (n=61) second-year, 18,3% (n=44) third-year, and 17,5% (n=42) fourth-year students. It was determined that mothers of 54.2% (n=130) of the students were primary school graduates, fathers of 50,8% (n=122) were primary school graduates, mothers of 86,7% (n=208) were unemployed and fathers of 70,8% (n=170) were employed.

First menarch age of students were $13,49 \pm 1,10$. It was determined that 51,7% (n=124) of students had their first menarch age in the age range of 11-13 years, 56,7% (n=136) defined the menstruation day as the monthly period, and 33,3% (n=80) expressed the concepts defining the menstruation day in triple of options (flow, monthly period, patient). While 94,6% (n=227) of students stated that there were as inappropriate behaviors to be applied during the menstruation period cutting nails/hair, taking feather/hair, praying at pilgrimage/Umrah, 81,7% (n=196)

Öğrencilerin Menstruasyon Dönemindeki Kültürel Davranış ve Uygulamaları
Cultural Behaviors and Practices of Students During Menstruation

%42,5'i (s=102) yaşadığı topluma yönelik menstruasyon dönemine ait yasak olarak bu dönemin gizli tutulması gerektiğini ifade etmiştir.

Sonuç: Öğrencilerin çoğunluğunun öğrenim gördüğü bölüm açısından menstruasyon konusunda bilgi almalarına rağmen menstruasyon dönemine özgü kültürel davranış ve uygulamalarının olduğu saptanmıştır.

Anahtar kelimeler: menstruasyon, menarş, geleneksel uygulama, ebelik, öğrenci

stated that they avoided reading the Koran. 42,5% (n=102) of students stated that the menstruation period needed to be kept private in society.

Conclusion: Even though majority of students were informed about menstruation in terms of the department they studied at, cultural behaviors and practices regarding the menstruation period were determined.

Keywords: menstruation, menarche, traditional practice, midwifery, student

Öğrencilerin Menstruasyon Dönemindeki Kültürel Davranış ve Uygulamaları
Cultural Behaviors and Practices of Students During Menstruation

GİRİŞ

Kadın sağlığının temeli önemli ölçüde çocukluktan yetişkinliğe geçiş aşaması olan, ergenlik döneminde şekillenmektedir.¹ Bu dönem ülkemizde kızlarda ortalama olarak 10-12, erkeklerde ise 12-14 yaşlar arasında başlamaktadır.² Menarşla birlikte başlayan ve üreme yılları boyunca aylık periodlar şeklinde devam eden menstruasyon, kadının fertilitate yeteneğini gösteren normal fizyolojik bir süreçtir, ancak sosyal ve kültürel özelliklere bağlı olarak her toplumda farklı bir şekilde algılanır ve yaşanır.³ Kadın hayatının yarısı menstruasyon süreci ve bu sürece yönelik fiziksel, davranışsal ve emosyonel değişikliklerle seyreden birtakım sorunlarla geçmektedir.⁴

Türk toplumunda menstruasyona yönelik genel olarak negatif bir yaklaşım olduğu söylenebilir. Menstruasyon genel olarak “kirlenmek” ya da “hastalanmak” olarak isimlendirilir. Cinsellikle ilgili diğer konularda olduğu gibi menarş ve menstruasyon hakkında aile içinde açık ve rahat bir şekilde konuşulmaz. Bu yüzden de bazen aile ve çevreden alınan bilgi her zaman yeterli ve doğru olmamaktadır.^{5,6}

Farklı kültürlerde bazı çalışmalar kültür ile menstruasyon arasındaki ilişkiyi birkaç yolla ifade eder; örneğin, kadınlığın bir sembolü ya da herhangi bir hastalık, rahatsızlık durumlarında ortaya çıkan bir kanama olarak ifade edilmiştir.^{6,7}

Kız ergenlerin yaşam boyu sürdüreceği yanlış alışkanlıkları, yetiştireceği genç kuşaklara aktarabileceği düşünülerek, sorunlarının üzerinde durulması gerekmektedir.² Adolesan dönemdeki kızların yaşadıkları problemler incelendiğinde, en fazla menstruasyona yönelik sorunlar yaşadıkları bilinmektedir. Menstrual sorunlar içinde de en fazla oranda dismenore, premenstrual

sendrom, amenore ve anormal uterus kanamaları gibi problemler yer almaktadır.¹

Menstruasyona yönelik doğru bilgi ve uygulamaların kazandırılması, sağlığı koruma ve sürdürmeye yönelik istenen davranışların geliştirilmesi, yanlışların düzeltilmesine yönelik yapılan sağlık eğitimi bu sorunların giderilmesinde önemli bir yer tutmaktadır. Özellikle genç kızlara menstruasyon hijyeni ile ilgili olarak verilecek bilginin beceriye dönüşmesi, becerinin uygulamalarla olgunluğa erişmesi ile gerçek başarı sağlanmış olacaktır.⁸ Aksi takdirde adolesan dönemdeki bireylerin kendi kendilerine elde ettikleri bilgilerin yetersiz ve yanlış olması, edindiği hatalı alışkanlık ve davranışlar, hayatlarını ve gelecek kuşakları da olumsuz şekilde etkileyecektir.⁹

Menstruasyon sürecine yönelik tutum ve davranışlar toplumun kültürel yapısından olumlu veya olumsuz olarak etkilenmektedir.⁹ Türkiye, birçok farklı kültürün bir arada olduğu ve farklı kültürel sentezlerin yaşandığı bir ülkedir. Sosyal etkileşim süreci içinde bir toplumun bireyleri tarafından oluşturulan kültürel değerler insan davranışlarının önemli belirleyicisi niteliğini taşımaktadır. Sağlık uygulamaları kültürel yapı içinde şekillenen ve kültürden kültüre değişebilen davranışları oluşturabilmektedir.¹⁰

Bazı toplumlarda; menstruasyon döneminde kadının kirli kabul edilerek toplumdan uzaklaştırılması, yüzmeye, duş alma, diş tedavisi yaptırma, spor yapma gibi uygulamaların zararlı sayılması, kadınların sık ped değiştirmekle çok fazla kan kaybedileceğine inanılması gibi birtakım yanlış inanışlar bulunmaktadır. Bu yanlış inanışlar ancak sağlık eğitimi ile değiştirilebilir ve sorunların büyümesi önlenir.¹¹

Ayrıca daha önce bu konuda eğitim almadılarsa ado-

Öğrencilerin Menstruasyon Dönemindeki Kültürel Davranış ve Uygulamaları
Cultural Behaviors and Practices of Students During Menstruation

Tablo1. Öğrencilerin Sosyo-Demografik Özelliklerinin Dağılımı (n=240)

Tanıttıcı Özellikler	n	%
Yaş		
17-20	143	59,6
21-25	97	40,4
Yaş Ortalaması	20.33±1.65	
Sınıf		
1	93	38,8
2	61	25,4
3	44	18,3
4	42	17,5
Anne Eğitim Durumu		
Okur-yazar değil	61	25,4
İlköğretim	130	54,2
Ortaöğretim	37	15,4
Üniversite	12	5,0
Baba Eğitim Durumu		
Okur-yazar değil	13	5,4
İlköğretim	122	50,8
Ortaöğretim	90	37,5
Üniversite	15	6,3
Anne Çalışma Durumu		
Çalışıyor	32	13,3
Çalışmıyor	208	86,7
Baba Çalışma Durumu		
Çalışıyor	170	70,8
Çalışmıyor	70	29,2
Yaşanılan Bölge		
Doğu Anadolu Böl.	53	22,1
Akdeniz Böl.	44	18,3
Güneydoğu Anadolu Böl.	42	17,5
İç Anadolu Böl.	31	12,9
Karadeniz Böl.	31	12,9
Marmara Böl.	23	9,6
Ege Böl.	16	6,7

lesan dönemdeki kızların korku ve endişe duymasına, çevresinden yanlış bilgiler edinmesine, hatta yaşamı boyunca sürebilecek gerginlik, utanma, korku ve huzursuzluk duyguları yaşamasına neden olabilir.²

Bu sebeple, bu araştırma ebeklik bölümü öğrencilerinin menstruasyona yönelik kültürel davranış ve uygulamalarını belirlemek amacıyla yapılmıştır.

GEREÇ VE YÖNTEM

Tanımlayıcı tipte olan bu araştırma; Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi ebeklik bölümünde 2014-2015 eğitim-öğretim yılının bahar yarıyılında gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evrenini 244 ebeklik öğrencisi oluşturmakta olup, araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden 240 öğrenci örnekleme oluşturmuştur.

Veri toplama aracı

Bu araştırmada, veriler bir anket formu ile toplanmıştır. Anket formu; öğrenci ebelerin sosyo-demografik özellikleri ve menstruasyon dönemleri ile ilgili kendi kültürel özelliklerine ait cevaplandırabileceği sorulardan oluşmuştur.

Verilerin toplanması

Veriler, araştırmacılar tarafından yüz yüze görüşme yöntemi ile toplanmıştır. Öğrencilere, veri toplama aracı ile ilgili bilgilendirme yapılarak araştırmanın amacı açıklanmıştır. Görüşmeler öğrencilerin ders bitimi sonrasında yapılmış ve her biri için ortalama 10-15 dakika sürmüştür. Evrenin %98'ine ulaşılmıştır.

Verilerin analizi

Verilerin analizi SPSS 18.00 istatistik paket programında sayı, yüzdelik dağılımlar ve ortalama kullanılarak değerlendirilmiştir.

Çalışmanın etik yönü

Araştırmanın yapılabilmesi için Atatürk Üniversitesi

Öğrencilerin Menstruasyon Dönemindeki Kültürel Davranış ve Uygulamaları
Cultural Behaviors and Practices of Students During Menstruation

Sağlık Bilimleri Fakültesi Etik Kurulu'ndan etik onay ve fakülteden yazılı izin alınmıştır. Bireylerin araştırmaya katılma ya da katılmama konusunda özgür oldukları konusunda açıklama yapılmış ve isimlerini yazmamaları söylenmiştir.

BULGULAR

Öğrencilerin yaş ortalaması 20,33±1,65'dir. Öğrencilerin %59,6'sının (s=143) 17-20 yaş aralığında, %38,8'inin (s=93) birinci sınıf, %25,4'ünün (s=61) ikinci sınıf, %18,3'ünün (s=44) üçüncü sınıf, %17,5'inin (s=42) dördüncü sınıfta olduğu saptanmıştır. Öğrencilerin %54,2'sinin (s=130) anne eğitim durumu ilköğretim, %50,8'inin (s=122) baba eğitim durumu ilköğretim, %86,7'sinin (s=208) annesinin çalışmadığı ve %70,8'inin (s=170) ise babasının çalışmakta olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin %22,1'i (s=53) Doğu Anadolu Bölgesinde, %6,7'si (s=16) ise Ege Bölgesinde yaşamaktadır. (Tablo 1)

Öğrencilerin menarş yaş ortalaması 13,49±1,10'dur. Öğrencilerin %51,7'sinin (s=124) menarş yaşının 11-13 yaş aralığında olduğu, %56,7'si (s=136) menstruasyon gününü adet olarak tanımladığı, %33,3'ünün (s=80) ise menstruasyon gününü tanımlayan üçlü seçenek işaretledikleri belirlenmiştir (regl, adet, hasta). (Tablo 2) Öğrencilerin %94,6'sı (s=227) menstruasyon döneminde yapılması uygun olmayan davranış olarak tırnak/saç kesmek, kıl/tüy almak, hac/umre ibadetleri yapmak gibi davranışları ifade etmişlerdir. Öğrencilerin %81,7'si (s=196) ise bu dönemde Kur'an okunmaması gerektiğini ifade etmiştir. Öğrencilerin %42,5'i (s=102) yaşadığı toplumda menstruasyon döneminin saklı olarak tutulması gerektiğini ifade etmiştir. (Tablo 3)

TARTIŞMA

Bu çalışmada öğrencilerin %54,2'sinin anne eğitim durumu ilköğretim, %50,8'inin baba eğitim durumu ilköğretim, %86,7'sinin annesi çalışmıyor, %70,8'inin ise babası çalışmaktadır. Gölbaşı ve ark.'nın yapmış olduğu çalışmada öğrencilerin annelerinin; %61,4'ü ilköğretim mezunu, büyük bir çoğunluğu (%98) ev hanımıdır. Öğrencilerin babaları ise; %61,9 oranında çiftçilik ile uğraşmaktadır.⁵ Ailenin eğitim ve ekonomik durumunun düşük seviyede olmasının öğrencilerin menstruasyona yönelik olumsuz davranışlar edinmesi üzerinde etkisi olduğu söylenebilir.

Bu çalışmada öğrencilerin yaşamış olduğu yerlere bölgesel baktığımızda; %22,1'i Doğu Anadolu Bölgesinde, %6,7'si ise Ege Bölgesinde yaşamaktadır. Yaşanılan yerlerin insanlar üzerinde etkisi büyüktür.¹² Çünkü yaşamlarının çoğunluğunun o bölgede geçmesi, oranın gelenek göreneklerine ve kültürel etkisi altına girmelerine neden olabilir.

Bu çalışmada kız öğrencilerin %51,7'sinin menarş yaşının 11-13 yaşlar arasında ve menarş yaş ortalamasının ise 13,49±1,10 olduğu görülmüştür. Arıkan ve ark.'nın yapmış olduğu çalışmada, kız öğrencilerin menarş yaşı 11 ile 15 yaş arasında değişmekte olup menarş yaş ortalaması 13,4±1,0 olarak saptanmıştır.¹³ Erenel'in yapmış olduğu çalışmada kız öğrencilerin %87,6'sının menarş yaşının 12-14 yaşlar arasında olduğunu saptanmıştır.¹¹ Çıtak ve Terzioğlu yaptıkları bir çalışmada, öğrencilerin %93,4'unun menarş yaşının 11-15 yaşlar arasında olduğunu belirlemişlerdir.¹ Öncel ve arkadaşlarının yaptığı çalışmada menarş yaş ortalaması 12,56±0,98 olarak saptanmıştır.² Gölbaşı ve ark.'nın yapmış olduğu çalışmada öğrencilerin menarş yaş ortalamasının 12,25±1,03 yıl olduğu be-

Öğrencilerin Menstruasyon Dönemindeki Kültürel Davranış ve Uygulamaları
Cultural Behaviors and Practices of Students During Menstruation

Tablo 2. Öğrencilerin menstruasyonlarına yönelik özelliklerinin dağılımı (n=240)

Özellikler	n	%
Menarş yaşı		
11-13	124	51.7
14-16	116	48.3
Menarş yaş ortalaması	13.49±1.10	
Menstruasyon günlerinizi nasıl tanımlarsınız*		
Regl	42	17.5
Adet	136	56.7
Hasta	94	39.2
Anavatan kan ağlıyor	21	8.8
Halam geldi	5	2.1
Aybaşı	24	10.0
Mens	48	20.0
Vişneli günüm	6	2.5
Kırmızı yekeleki teyzem geldi	1	0.4
Diğer	6	2.5
Regl, adet, hasta	80	33.3

lirlenmiştir.⁵ Turan ve arkadaşlarının yaptığı çalışmada 12,29±0,81 yıl, Dünder ve arkadaşlarının çalışmasında 12,6±0,03 yıl olarak bulunmuştur.^{14,15} Şenol ve arkadaşlarının çalışmasında ise 13,2±0,9 yıl olarak bulunmuştur. Diğer ülkelerde yapılan bazı çalışmalar incelendiğinde El Gilany ve arkadaşlarının Mısır'da yaptıkları çalışmada menarş yaş ortalamasının 12,9 yıl olduğu, Ali ve Rivzi'nin Pakistan'da yaptıkları çalışmada ise menarşın ağırlıklı olarak 12-14 yaşlarında yaşandığı bildirilmektedir.^{16,17} Ortiz, çalışmasında Meksikalı genç kızlarda menarş yaş ortalamasını 12,3±1,5 yıl olarak bulmuştur.¹⁸ İtalya'da yapılan bir çalışmada menarş yaşı 12,4 yıl olarak bildirilmiştir.¹⁹ Yapılan çalışmalar doğrultusunda yaş gruplarının birbirine yakın değerde

olduğu söylenebilir. Menarş yaşındaki farklılıklar kişinin yaşadığı bölge, beslenmesi ve genetik faktörler ile ilgili olabilir.^{5,16-19}

Bu çalışmada; öğrencilerin %56,7'si menstruasyon gününü adet olarak tanımlamakta, %33,3'ü ise menstruasyon gününü üçlü seçenek şeklinde (regl, adet, hasta) ifade etmektedir. Turan ve Ceylan'ın yaptığı çalışmada kız öğrencilerin %68,5'i menstruasyonun anlamını genç kızlığa geçiş, %35,4'ü kirli kanın dışarı atılması olarak tanımlamışlardır.¹⁴ Demirel ve Terzioğlu'nun yaptığı çalışmada da öğrencilerin %51,0'ı menstruasyonu genç kızlığa geçiş, %29,3'ü kirli kanın dışarı atılması şeklinde ifade etmişlerdir.²⁰ Çalışma gruplarının farklı olması, yaşadıkları çevre ve kültür menstruasyon dönemini algılamada farklılık ortaya çıkarmış olabilir.

Bu çalışmada öğrencilerin %94,6'sının menstruasyon döneminde yapılmasını uygun görmedikleri davranışları üçlü seçenekte ifade ettikleri görülmüştür (tırnak/saç kesmemek, kıl/tüy almamak, hac/umre ibadetleri yapmamak). Öğrencilerin %42,5'i yaşadığı toplumca yasak olarak değerlendirilmesi nedeniyle menstruasyon dönemini saklı tuttuklarını ifade etmiştir. Arkan ve ark.'nın yapmış olduğu çalışmada; kız öğrencilerin yasak olarak kabul etmeleri nedeniyle menstruasyon döneminde banyo yapmama oranı %31,2 olarak saptanmıştır.¹³ Turan ve Ceylan'ın yaptığı çalışmada öğrencilerin %14'ünün yine bu dönemde banyo yapmadığı saptanmıştır.¹⁴ Bu tür davranışların ortaya çıkmasını öğrencilerin yaşadığı çevre, aile ortamı, anne ve babalarının eğitim durumu gibi faktörler etkilemiş olabilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Öğrencilerin çoğunluğunun öğrenim gördüğü bölüm

Öğrencilerin Menstruasyon Dönemindeki Kültürel Davranış ve Uygulamaları
Cultural Behaviors and Practices of Students During Menstruation

Tablo 3. Öğrencilerin menstruasyon dönemine ait yasak olarak gördükleri durumların dağılımı (n=240)

Menstruasyon dönemindeki yasaklar*	n	%
Banyo yapmak	46	19.2
Tırnak kesmek	95	39.6
Kıl/tüy almak	131	54.6
Saç boyamak	59	24.6
Saç kesmek	66	27.5
Cinsel ilişkiye girmek	122	50.8
Kur'an okumak	196	81.7
Camiye girmek	154	64.2
Mezarlık / kabir ziyareti yapmak	122	50.8
Nikâh kıyılması	23	9.6
Cenaze yıkamak	50	20.8
Diş dolgusu yapmak	24	10.0
Bebek emzirmek	3	1.3
Bebeğe bakmak	12	5.0
Bebek öpmek	4	1.7
Hac ve umre ibadetleri yapmak	104	43.3
Abdest almak	120	50.0
Tırnak/saç kesmek, kıl/tüy almak, hac/ umre ibadetleri yapmak	227	94.6
Toplumun menstruasyon dönemine ait bildiğiniz yasaklar*		
Özel günlerini saklamak	102	42.5
Özel günlerinde marketten ped almak	38	15.8
Su içmenin yasaklanması	4	1.7
Yeni doğmuş bebeğin yanına gidilmez, bebeğin yüzünde kızarıklık olur	23	9.6
Yeni doğan bebeğe bakılması		
Bebek görmesinde, bebeğe bende senin gibiyim demek	12	5.0
Turşu kurulursa bozulur	8	3.3
Hamur yoğurulması		
Yoğurt mayalama	42	17.5
Kırmızı giymek	20	8.3
Adet gören kız evlendirilir	10	4.2
Oturarak banyo yapma	4	1.7
Özel günlerini saklamak, marketten ped almak, Turşu kurulursa bozulur	11	4.6
	29	12.1
	85	35.4

*Birçok seçenek belirtilmiştir

Öğrencilerin Menstruasyon Dönemindeki Kültürel Davranış ve Uygulamaları
Cultural Behaviors and Practices of Students During Menstruation

nedeniyle menstruasyon konusunda bilgi almalarına rağmen, bu döneme ait yanlış davranış ve uygulamalarının olduğu saptanmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda; hem ailelerin hem de öğretmenlerin, ilköğretim çağından itibaren kız çocuklarına menarş ve menstruasyonu içeren sağlık eğitimi vermeleri önemlidir. Üniversite eğitiminin ilk yılından itibaren, kurumların eğitim programlarında menstruasyonda kişisel bakım konularına da yer verilmesi önemlidir.

Sağlık eğitiminde rol alacak olan ebe/hemşire, menstruasyon dönemine ait kültürel davranış ve uygulamaları değerlendirerek doğru olmayan uygulamaların kulla-

nılmasını önlemeye yönelik topluma eğitim vermelidir. Çünkü bir toplumda yaşayan kadınlar ne kadar sağlıklı ve bilinçli olursa, gelecek nesiller de aynı ölçüde sağlıklı ve bilinçli olacaktır.

Kısıtlılıklar

Bulgular sadece bu çalışmaya ait örnekleme yansıtmakta ve ülkemizdeki öğrencilerin genelini yansıtmamaktadır.

**Bu çalışma 6. Ulusal & 2. Uluslararası Ebelik Öğrencileri Kongresinde (27-30 Nisan 2015, İstanbul) poster bildiri olarak sunulmuştur.

Öğrencilerin Menstruasyon Dönemindeki Kültürel Davranış ve Uygulamaları
Cultural Behaviors and Practices of Students During Menstruation

KAYNAKLAR

1. Çıtak N, Terzioğlu F. Abant İzzet Baysal Üniversitesinde Öğretim Gören Kız Öğrencilerin Primer Dismenoreye İlişkin Bilgi ve Uygulamaları. Sağlık ve Toplum 2002; 3:69-80.
2. Öncel S, Yılmaz M, Ak G. Kız Öğrencilerin Menstruasyona İlişkin Bilgi ve Davranışları. Hemşirelik Forumu 2003;6 :24-32.
3. Ali TS, Rizvi SN. Menstrual knowledge and practices of female adolescents in urban Karachi, Pakistan. Journal of Adolescence 2010; 33(4):531-41.
4. Marvan ML, Vacio A, Espinoza-Hernandez G. A Comparison Of Menstrual Changes Expected By Premenarcheal Adolescent and Changes Actually Experienced By Post-Menarcheal Adolescent in Mexico. Journal of School Health 2001;71:458-61.
5. Golbasi Z, Taskin L. Evaluation of school-based reproductive health education program for adolescent girls. International Journal of Adolescent Medicine and Health 2009;21(3):395-404.
6. Şenol V, Gündüz E, Öztürk A. Kayseri ilinde adolesan kızların menarş ve menstruasyon konusunda bilgi, tutum ve davranışları. Türkiye Klinikleri J Gynecol Obst 2010;20(2):77-83.
7. Wong LP, Khoo EM. Menstrual-related attitudes and symptoms among multi-racial Asian Adolescent Females. Int J Behav Med 2011;18:246-53.
8. Kulaksızoğlu A. Ergenlik Psikolojisi. İstanbul: Remzi Kitabevi. 3. Basım. 2001;269.
9. Başer M. Adolesan cinselliği ve gebelik. Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi 2000;4:50-4.
10. Yılmaz MA. Aladağ Halk Kültürü Araştırması, Çukurova Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Adana, 2005.
11. Erenel ŞA, Şentürk İ. Sağlık Meslek Lisesi öğrencilerinin dismenore yaşama durumları ve dismenore ile baş etmeye yönelik uygulamaları. Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi 2007;14:48-60.
12. Okumuş F, Demirci N. Türkiye’de vajinal duş gerçeği. Florence Nightingale. Hemşirelik Dergisi 2014;22 (1):53-62.
13. Arıkan D, Tortumluoğlu G, Özyazıcıoğlu N. Öğrencilere verilen planlı eğitimin menstruasyon hijyen davranışlarına etkisi. Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi 2004; 2-14.
14. Turan T, Ceylan SS. 11-14 yaş grubu ilköğretim öğrencilerinin menstruasyona yönelik bilgileri ve uygulamaları. Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi 2007;2:42-52.
15. Dündar B, Anıl H, Akyol P, Eren E, Dündar N. Isparta’daki kız çocuklarında ortalama menarş yaşının ve menarş etkileyen etmenlerin saptanması. Türk Pediatri Arşivi 2008;43:5054.
16. El-Gilany HA, Badawi K, El-Fedawy S. Menstrual hygiene among adolescent schoolgirls in Mansoura, Egypt. Reproductive Health Matters 2005;13(26): 147-52.
17. Ali TS, Rizvi SN. Menstrual knowledge and practices of female adolescents in urban Karachi, Pakistan. Journal of Adolescence 2010;33(4):531-41.
18. Ortiz MI. Primary dysmenorrhea among Mexican university students: prevalence, impact and treatment. European Journal of Obstetrics & Gynecology and Reproductive Biology 2010;152:73-7.
19. Rigon F, Bianchin L, Bernasconi S, et al. Update on Age at Menarche in Italy: Toward the Leveling Off of the Secular Trend. Journal of Adolescent Health 2010;46:238-44.
20. Demirel S, Terzioğlu F. Gaziantep ili Şahinbey ilçesi ilköğretim okullarında öğrenim gören 5. ve 6. sınıf kız öğrencilerin menstruasyon fizyolojisine ilişkin bilgilerinin belirlenmesi. Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi 2003;5:47-60.